

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice

Univerzita Karlova v Praze

Program P03: Rozvoj psychologických věd

Michal Miovský a kolektiv (členové rady programu)

Veřejná prezentace průběhu a výsledků programů PRVOUK.

Malá Aula Karolina, Univerzita Karlova v Praze, 6. června 2016.

Mezifakultní program psychologie

- 1) Vznikl díky dobré reflexi vedení UK celkového procesu vývoje psychologie a neuspokojivé spolupráce fakult a slabé vzájemné vazbě ve vědě i vzdělávání v psychologii.
- 2) Od začátku program tvoří **3 fakulty** Univerzity Karlovy:
 - (a) 1. lékařská fakulta UK
 - (b) Filozofická fakulta UK
 - (c) Pedagogická fakulta UK
- 3) Všechny tři fakulty mají vyvážený počet členů rady.
- 4) Koordinační fakultou je 1. LF UK.
- 5) Roční rozpočet celého programu kolísal okolo 4-5 milionů korun pro všechna pracoviště (společně).

Složení rady programu P03

- prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., (koordinátor)
- prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc., (člen rady)
- Doc. RNDr. Petr Bob, Ph.D., (člen rady)
- Prof. PhDr. Stanislav Štech, CSc. (člen rady)
- PhDr. Ida Viktorová, Ph.D., (členka rady)
- doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc., (členka rady)
- PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D., (členka rady)

- Na programu se podílí celkem 40 akademických pracovníků a 17 PGS studentů.

Cíle programu Rozvoj psychologie I.

- 1) **Posílení slabších míst** oboru psychologie pěstovaných na UK na různých pracovištích.
- 2) **Vytvoření integrativní koncepce** v rámci psychologie, tematicky přemostující existující institucionální rámec pracovišť v rámci UK.
- 3) **Vyhledávat kritická místa**, definovat je a analyzovat a nastínit možné cesty ke zlepšení jejich stavu.
- 4) Ve vybraných tématech oboru psychologie **společně posunout kvalitu** důslednějším zakotvením v teoretickém i empirickém výzkumu.

Projekt vycházel ze stavu rozdílného stádia rozpracování témat, rozdílné úroveň personální a technické připravenosti k řešení, nízké připravenosti pracovišť k mezifakultní spolupráci.

Cíle programu Rozvoj psychologie II.

- 1) Teoretická psychologie a metodologie,
- 2) Klinická psychologie,
- 3) Prevence rizikového chování a poradenská psychologie.

Program představuje jakousi nadstavbu v podobě teoretických a metodologických pilířů rozvoje oboru. **Výstupy směřují ke (A) klinické i výzkumné praxi** (výzkumné projekty, diagnostické testy a pomůcky, jejich normy a použití, poradenská centra a poradenské programy), **k (B) prohlubování a zlepšování produkce prezentace vědeckých poznatků** (tréninkové programy, semináře a konference (vč. studentských), vědecké články, studie a monografie). **k (C) výuce** (nové nebo inovované kurzy, učebnice, studijní opory, studentské kvalifikační práce),

1. Teoretická psychologie a metodologie

- 1) Směřuje k vybudování konceptu „teoretické psychologie“ místo tradiční obecné psychologie funkcí (nebo jako její doplněk), s důrazem na současná paradigmatata psychologie a krizové body vývoje oboru (dějiny psychologie a psychologické systémy).
- 2) Úkol se ukázal být v tomto rozsahu a ambici nenaplnitelný, neboť **pracoviště nedisponují stabilním personálním zázemím** umožňujícím práci na takto rozsáhlé a zásadní téma, které je navíc dnes **za hranou možností úspěšného vykazování výsledků** (extrémně vysoká časová a personální náročnost s malým počtem výsledků v hodnocených parametrech).
- 3) Celý **fokus práce se postupně vyvíjel a posouval k oblasti metodologie vědy**, kde pracoviště dosahují špičkových výsledků.
- 4) Ohnisko navíc vyústilo ve velmi úspěšně se rozvíjející **vzájemnou spolupráci a zahraniční spolupráci ve vývoji a aplikaci tréninkových programů pro PHD studentu a post doc vědce (ISAJE)** v oblasti publikační dovedností a jejich posilování.

2. Klinická psychologie

- 1) **Výzkumné úkoly** spadají do oblasti klinické psychologie, ale také souvisejí s některými aspekty kognitivní psychologie, psychologie osobnosti a psychoterapie.
- 2) Zaměřují se na **rozvíjení neuropsychologické diagnostiky a vypracování metod psychologické reparace poškozených psychických funkcí**, na programy tréninku kognitivních a exekutivních funkcí a možnosti jejich ovlivnění např. u osob osob trpících některou z forem úzkostné poruchy, závislostmi atd.
- 3) Rozvoj širšího rámce **rehabilitačních a psychoterapeutických metod** a technik u různých diagnostických skupin pacientů.
- 4) **Velmi úspěšný** byl program P03 v oblastech: syndromu vyhoření, afektivních poruch a závislostí, včetně vyprofilované komponenty výzkumu ADHD u dětí i dospívajících.
- 5) Realizace programu vyústila v akceleraci **společně připravovaných a podávaných projektů**.

3. Prevence a poradenská psychologie

- 1) Zde se podařilo kultivovat spolupráci všech tří fakult nejlépe a to na **všech klíčových úrovních realizace** (výuky, věda, rozvoj).
- 2) Byly realizovány jak **společné rozsáhlé rozvojové ESF projekty** (např. VYNSPI-2), se zásadními koncepčními přesahy do národní i mezinárodní úrovně, tak výzkumné a výukové projekty.
- 3) Klíčová společná publikace 4 monografií vytvořila zcela nový a **unikátní rámec školní prevence** rizikového chování s návrhem implementačního plánu pro MŠMT a MZ.
- 4) Několik výsledků týkajících se **testování efektivity preventivních intervencí** se podařilo publikovat v topových oborových časopisech a mají výborný zahraniční ohlas.
- 5) Výsledky mají průmět do výuky na všech pracovištích.
- 6) Komponenta vykazuje vysoký potenciál pro udržitelnost i další rozvoj mezinárodní spolupráce (především na půdě EUSPR a SPR).

Publikační výsledky programu – I.

- 1) Program měl od prvního roku řešení výsledky nad úrovní závazků daných programem PRVOUK.
- 2) Během doby realizace každý rok **průběžný nárůst** v kvantitě i kvalitě výsledků.
- 3) Výsledky za rok 2015 reprezentují kvalitní vyústění produkčního potenciálu dílčích týmů programu:

C/ Druh výsledku za rok 2015	české	mezinárodní
Monografie	5	2
Kapitola v kolektivní monografii	4	3
Článek v recenzovaném periodiku ⁸	26	31
Příspěvek v recenzovaném konferenčním sborníku	8	6
Kritický komentovaný překlad	0	0
Vědecký slovník	1	0
Jiný výsledek	18	13
Celkový počet výsledků	62	55

Publikační výsledky programu – II.

Hlavní výsledky respektují tematická ohniska, různorodost dílčích týmů i autorský kreativní potenciál:

Ohnisko 1: Metodologie a teoretická psychologie

Klusák, M. (2014). *Morální vývoj školáků a předškoláků. Paradigmatické výzvy dle Jeana Piageta*. Praha: Karolinum.

Bob P. (2015). *The Brain and Conscious Unity: Freud's Omega*. Springer, New York.

Štech, S. (2013). Lev Vygotski et Georges Politzer: Le point de vue du développement comme élément constitutif du fait psychologique. In Friedrich, J.; Hofstetter, R.; Schneuwly, B. (eds.): *Une science du développement humain est-elle possible? Controverses du début du XXe siècle*. Rennes: Presses Universitaires de Rennes, 2013, s. 189 – 204. ISBN 978-2-7535-2186-5

Publikační výsledky programu – III.

Ohnisko 2: Klinický výzkum a klinická psychologie

Kulišťák, P. (ed.) a kol. (2015) *Klinická neuropsychologie v praxi*. Praha: Karolinum.

Ptáček, R. & Kuželová, H. (2015) ADHD – Variability between mind and body. Nova Science Publishers, New York.

Vranka, M., & Houdek, P. (2015). Many Faces of Bankers' Identity: How (not) to study dishonesty. *Frontiers in Psychology*, 6:302. IF: 2,56

Bob, P., Selesova, P., Raboch, J., Kukla, L. (2015). Dissociative symptoms and mother's marital status in young adult population. *Medicine (Baltimore)* 94(2):408. IF=5,723

Publikační výsledky programu – IV.

Ohnisko 3: Prevence a poradenství

Miovský, M. et al. (2015). Prevence rizikového chování dětí a dospívajících I-IV. Tetralogie. Univerzita Karlova v Praze: Praha. (ISBN 978-80-7422-391-4 soubor všech 4 monografií).

Kucharská, A. Mrázková, J., Wolfová, E., & Tomická, V. (2013). Školní speciální pedagog. Praha: Portál.

Miovský, M., Voňková, H., Čablová, L., Gabrhelík, R. (2015). Cannabis Use in Children with Individualized Risk Profiles: Predicting the Effect of Universal Prevention Intervention. Addictive Behaviours, 110-116. (IF=2.8)

Spolupráce s jinými programy

- Projekt **P07 Psychosociální aspekty kvality lidského života** (kooperace se týkala zejména týmových projektů P07 Determinanty kvality života, edukačních stylů a osobní pohody v rodinném a školním prostředí a Změny a náročné životní situace ve vztahu k rozvoji osobnosti a utváření životního stylu.
- Systematicky je rozvíjena spolupráce s programem **PRVOUK P26** (prof. Růžička) „**Neuropsychiatrické aspekty neurodegenerativních onemocnění**“. Vazba se týká vývoje, adaptace a testování nových nástrojů pro diagnostiku a léčbu kognitivních poruch – viz předchozí bod a bod A.
- **Spolupráce s programem UNCE a PRVOUK15**: Společné výzkumy v oblasti poradenství a rozvoje gramotnosti.

Mezinárodní spolupráce

- Zahrnuje jak **univerzity** (v rámci EU i mimo EU) a to jak **prestižní pracoviště** (University of South Florida, University of Stierling, Carolinska Institute etc.), tak **rozvíjející se univerzity** (Namsoul University v Korei, Ilia State university v Gruzii atd.).
- **Odborné společnosti** EUSPR, SPR, ISAJE, ICUDDR atd.
- **Evropská agentura** EMCDDA.
- **Partnerské organizace** (DIVA Foundation, Mentor Foundation International etc.).
- Mezinárodní spolupráce je jedna z klíčových oblastí dalšího rozvoje a zásadní přidaná hodnota pro všechny tři fakulty.

Pokračování programu

- Všechny tři fakulty se dokázaly rychle a snadno dohodnout na parametrech navazujícího programu.
- Projekt v programu Progress je logickým vyústěním předchozí spolupráce a dosažených výsledků.
- Dokázali jsme se poučit z nefunkčních komponent a záměrů a naopak využívat potenciál jaký máme a rozvíjet jej.
- **Celková koncepce navazujícího programu** je (a) užší tematicky, ale více ambiciózně, (b) více homogenní, (c) plně respektující personální a technické vybavení všech tří fakult, (d) více zaměřená badatelsky a na podporu mladých vědců na začátku kariéry, (e) více do zahraničí spolupráce, ale bez ztráty identity a vlastní tradice.

Klinika adiktologie

1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice

Univerzita Karlova v Praze

**Děkuji za
pozornost**